T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2021/254
KARAR NO : 2021/308
KARAR TR : 03/05/2021

ÖZET: 5510 sayılı Kanun'dan kaynaklı idari para cezası alacağının tahsili amacıyla davacı adına tanzim ve tebliğ edilen ödeme emrinin iptali istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : R.K.
Vekili : Av. E.D.U.
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekili : Av. A.Ş.

I. DAVA KONUSU OLAY

1.Davacı vekili, Kurum alacağının tahsili amacıyla 6183 sayılı Kanun uyarınca davacı adına düzenlenerek tebliğ edilen ödeme emrinin iptali istemi ile idari yargı yerinde dava açmıştır.

2. Davalı vekili süresi içinde verdiği savunma dilekçesinde; 5510 sayılı Kanun'un 101.maddesi uyarınca davanın iş mahkemesinde görülmesi gerektiği görüşüyle davanın görev yönünden reddini talep etmiştir.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

3. **Adana 1. Vergi Mahkemesi, E.2020/987 sayılı dosyada, 04/11/2020 tarihinde** verdiği görevlilik kararı ile talebi reddetmiştir. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı şu şekildedir;

"...488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'nun 1. maddesinde; bu Kanuna ekli (1) sayılı tabloda yazılı kağıtların damga vergisine tabi olduğu, kanundaki kağıtlar teriminin, yazılıp imzalanmak veya imza yerine geçen bir işaret konmak suretiyle düzenlenen ve herhangi bir hususu ispat veya belli etmek için ibraz edilebilecek olan belgeler ile elektronik imza kullanılmak suretiyle manyetik ortamda ve elektronik veri şeklinde oluşturulan belgeleri ifade edeceği hüküm altına alınmıştır.

Dava konusu uyuşmazlıkta, davacı tarafından adına düzenlenen 00044164 takip kartı no 2018/020041 takip nolu ödeme emrinin iptaline karar verilmesinin istenildiği; Sosyal Güvelik Kurumu Başkanlığı tarafından düzenlenen bahse konu ödeme emri içeriği 2016-2017 yıllarının muhtelif dönemlerine ilişkin damga vergilerinin 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'nun 1. maddesinde düzenlenen hüküm uyarınca Kanun'a ekli (1) sayılı tabloda yazılı kağıt niteliğinde olan evrakların verilmesi veya alınmasından kaynaklandığı ve doğrudan vergi mevzuatının uygulanmasını gerektiren vergi uyuşmazlığı olduğu anlaşıldığından, davalı idarenin davada adli yargının görevli olduğu yönündeki itirazı haklı görülmeyerek, bakılan davanın görüm ve çözümünün idari yargının (vergi mahkemesinin) görev alanına girdiği sonucuna ulaşılmaktadır..."

4. Davalı vekili tarafından olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine, dilekçe dava dosyası ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

B. Olumlu Görev Uyuşmazlığı Çıkarılmasına İlişkin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Talebi

5. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, *"ödeme emrine karşı açılan davada, 5510 sayılı Kanunun 88. maddesi gözetildiğinde İş Mahkemesinin görevli olduğu"* görüşüyle, 2247 sayılı Kanun'un 10.maddesi uyarınca olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına karar vererek dosyayı 17/03/2021 tarih ve 2021/31412 sayılı görüş yazısı ile Uyuşmazlık Mahkemesine göndermiştir. Olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ilişkin talebin ilgili kısmı şu şekildedir:

"(...)İdarî para cezaları ilgiliye tebliğ ile tahakkuk eder. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ya da Kurumun ilgili hesaplarına yatırılır veya aynı süre içinde Kuruma itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilirler. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde, idari para cezası kesinleşir. / İdarî para cezalarının, Kuruma itiraz edilmeden veya yargı yoluna başvurulmadan önce tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde peşin ödenmesi halinde, bunun dörtte üçü tahsil edilir. Peşin ödeme idari para cezasına karşı yargı yoluna başvurma hakkını

etkilemez. (İptal üçüncü cümle: Anayasa Mahkemesinin 28/11/2013 tarihli ve E.-K.2013/40-139 sayılı kararı.) (...). /Mahkemeye başvurulması idari para cezasının takip ve tahsilini durdurmaz. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde ödenmeyen idari para cezaları, 89 uncu madde hükmü gereğince hesaplanacak gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir. (...)" denilmiş; 88. maddesinde ise, "(...) Kur umun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç, diğer maddeleri uygulanır. Kurum, 6183 sayılı Kanunun uygulanmasında Maliye Bakanlığı ile diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mercilere verilen yetkileri kullanır. /.... /Kurumun 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen prim ve diğer alacakları amme alacağı niteliğinde olup, imtiyazlı alacaktır. Kurumun taraf olduğu her türlü dava ve icra takiplerinin kısmen veya tamamen aleyhe neticelenmesi halinde 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununda yazılı tazminat ve cezalar Kurum hakkında uygulanmaz. / Kurumun prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında- Kanunun uygulamasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde Kurumun alacaklı biriminin bulunduğu yer iş mahkemesi yetkilidir. Yetkili iş mahkemesine başvurulması alacakların takip ve tahsilini durdurmaz (...)" hükmü yer almıştır.

Somut olayda uyuşmazlığa konu ödeme emri idari para cezasına ilişkin olmayıp damga vergisi alacağına ilişkin ise de damga vergisi alacağının da yukarıda belirtilen düzenlemelerde geçen 'diğer alacaklar' kapsamında değerlendirilmesi gerektiği, bu kapsamda kalan kurum alacaklarının tahsilinde ise, 6183 sayılı Kanun hükümleri uygulanmak suretiyle düzenlenecek ödeme emrine karşı açılacak davalara bakma görevinin, Kurumun alacaklı biriminin bulunduğu yer iş mahkemesine ait olduğu anlaşılmaktadır..."

III. İLGİLİ HUKUK

6.5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu'nun 37. maddesinin üçüncü fikrasında,*"Süresi içinde ödenmeyen sosyal sigorta ve genel sağlık sigortası primleri, işsizlik sigortası primleri, idarî para cezaları, gecikme zamları, katılım payları Kurum alacağına dönüşür ve bu alacakların tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç diğer maddeleri uygulanır"* denilmiştir.

7. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 88. Maddesinde şu düzenlemeye yer verilmiştir:

"(...)Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç, diğer maddeleri uygulanır. Kurum, 6183 sayılı Kanunun uygulanmasında Maliye Bakanlığı ile diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mercilere verilen yetkileri kullanır.

Kurum, 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen alacakları hariç olmak üzere her türlü alacağın teminatını teşkil etmek üzere Yeni Türk Lirası ve/veya yabancı para birimi üzerinden ticari işletme, taşınır ve/veya taşınmaz rehni dahil olmak üzere her türlü teminat almaya yetkilidir.

Kurumun 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen prim ve diğer alacakları amme alacağı niteliğinde olup, imtiyazlı alacaktır. Kurumun taraf olduğu her türlü dava ve icra takiplerinin kısmen veya tamamen aleyhe neticelenmesi halinde 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununda yazılı tazminat ve cezalar Kurum hakkında uygulanmaz.

Kurumun prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulamasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde Kurumun alacaklı biriminin bulunduğu yer iş mahkemesi yetkilidir. Yetkili iş mahkemesine başvurulması alacakların takip ve tahsilini durdurmaz..."

8. Aynı Kanun'un 102. maddesi ise şöyledir:

"(...)İdarî para cezaları ilgiliye tebliğ ile tahakkuk eder. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ya da Kurumun ilgili hesaplarına yatırılır veya aynı süre içinde Kuruma itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilirler. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde, idari para cezası kesinleşir.

İdarî para cezalarının, Kuruma itiraz edilmeden veya yargı yoluna başvurulmadan önce tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde peşin ödenmesi halinde, bunun dörtte üçü tahsil edilir. Peşin ödeme idari para cezasına karşı yargı yoluna başvurma hakkını etkilemez. (İptal üçüncü cümle: Anayasa Mahkemesi'nin 28/11/2013 tarihli ve E.: 2013/40, K.: 2013/139 sayılı Kararı ile.) (...)

Mahkemeye başvurulması idari para cezasının takip ve tahsilini durdurmaz. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde ödenmeyen idari para cezaları, 89 uncu madde hükmü gereğince hesaplanacak gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir.(...)"

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

9. Uyuşmazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanlığında, Üyeler Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/05/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı vekilinin, anılan Kanun'un 10/2. maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede

belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısınca, 10. maddede öngörülen biçimde, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

10. Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

11. Dava, 5510 sayılı Kanun uyarınca idari para cezası alacağının tahsili amacıyla davacı adına tanzim ve tebliğ edilen 2018/020041 Takip no.lu ödeme emrinin iptali istemiyle açılmıştır.

12. Olayda davacı adına düzenlenen 00044164 takip kartı no 2018/020041 takip nolu ödeme emrinin iptaline karar verilmesinin istenildiği; Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından düzenlenen bahse konu ödeme emri içeriğinin 2016-2017 yıllarının muhtelif dönemlerine ilişkin damga vergileri olduğu, bu alacağın yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri çerçevesinde davalı Kurumun "diğer alacakları" kapsamında değerlendirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

13. Bu durumda, söz konusu ödeme emrine karşı açılan davada, 5510 sayılı Kanun'un 88. maddesi gözetildiğinde İş Mahkemesinin görevli olduğu kuşkusuzdur.

14. Yukarıda belirtilen hususlar nazara alındığında, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının başvurusunun kabulü ile Adana 1. Vergi Mahkemesince verilen 04/11/2020 tarihli ve E.2020/987 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGI YERİNİN GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Adana 1. Vergi Mahkemesince verilen 04/11/2020 tarihli ve E.2020/987 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

03/05/2021 tarihinde Üyeler Aydemir TUNÇ ve Ahmet ARSLAN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Celal Mümtaz AKINCI	Şükrü BOZER	Mehmet AKSU	Birol SONER

Üye	Üye	Üye
Aydemir TUNÇ	Nurdane TOPUZ	Ahmet ARSLAN

KARŞI OY

Dava konusu uyuşmazlıkta, davalı Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından davacı adına düzenlenen ödeme emrinin iptaline karar verilmesinin istenildiği; davaya konu ödeme emri içeriğinin 2016-2017 yıllarının muhtelif dönemlerine ilişkin damga vergilerinin 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'nun 1. maddesinde düzenlenen hüküm uyarınca Kanun'a ekli (1) sayılı tabloda yazılı kağıt niteliğinde olan evrakların verilmesi veya alınmasına ilişkin olduğu, 5510 sayılı Kanun'un 88. maddesinde değinilen "diğer alacaklar" kapsamında değerlendirilemeyeceği, doğrudan vergi mevzuatının uygulanmasını gerektiren nitelikte bir vergi uyuşmazlığı olduğu anlaşılmakla, bakılan davanın görüm ve çözümünün vergi mahkemesinin görev alanına girdiği görüşünde olduğumuzdan sayın çoğunluğun görüşüne katılmıyoruz. 03/05/2021

Üye	Üye
Aydemir TUNÇ	Ahmet ARSLAN